

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.011 «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими
порушеннями»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	016	Спеціальна освіта
Рівень освіти	другий (магістерський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями» для студентів другого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

РОЗРОБНИК:

Лопатинська Н. А., кандидат педагогічних наук

Розглянуто на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від «31» серпня 2017 року № 01

Завідувач кафедри

спеціальної освіти «31» серпня 2017 р.

А. В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУРС Підготовка магістрів	НАПРЯМИ спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	01 «Освіта», 016 «Спеціальна освіта» Кваліфікація: вчитель-логопед, викладач корекційної педагогіки (логопедії) та спеціальної психології, вчитель початкових класів для дітей із важкими порушеннями мовлення Освітній ступінь: магістр	За вибором закладу
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2-й
Загальна кількість годин – 90 г		Семестр: 3-й
Тижневих годин: аудиторних – 2 г, самостійної роботи студента – 3 г		Лекції – 20 г
Аудиторних – 42 г		Практичні заняття – 22 г
Самостійна робота студента – 48 г		Самостійна робота – 48 г
		Вид підсумкового контролю – екзамен

1. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою навчального курсу: формування професійної готовності студента до практичної реалізації індивідуального клініко-психолого-педагогічного підходу дітей із комплексними порушеннями в освітньому процесі.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомлення студентів з варіантами складних комбінованих порушень у дітей, специфікою їх провідного порушення і особливостями мовленнєвої діяльності;

– уточнення методів диференціальної діагностики, відмежування первинних і вторинних порушень складних комбінованих порушеннях при східних станах;

– ознайомлення із загальними та спеціальними підходами і методами корекції мовлення дітей зі складними комбінованими порушеннями;

– орієнтування студентів на комплексну (психолого-медико-педагогічну) логокорекційну роботу з дітьми, що мають складні комбіновані порушення.

У результаті вивчення дисципліни магістранти повинні:

знати:

– основні варіанти і параметри дизонтогенезу і особливостей мовленнєвого розвитку дітей при кожному з них;

– медичні, психологічні та педагогічні аспекти етіології та суті складних комбінованих порушень у дітей;

– діагностичні диференціальні методики, що дозволяють відмежувати подібні стани;

– основні напрямки та методики корекції мовленнєвих порушень у дітей з різними варіантами складних комбінованих порушень;

вміти:

– вивчати дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, проводити психолого-педагогічне та логопедичне обстеження дітей, що мають складні комбіновані порушення;

– вибирати адекватні складної патології методики логопедичного впливу;

– розробляти плани корекційної роботи з дітьми при складних комбінованих порушеннях, здійснювати їх на практиці за різним способом організації (фронтальний, підгруповий, індивідуальний);

– аналізувати і прогнозувати результати логопедичного впливу;

– працювати з сім'ями, що мають дітей зі складними комбінованими порушеннями;

– виявляти і здійснювати умови наступності в корекційно-виховній роботі між фахівцями освітньої установи, дошкільної і початкової шкільної ступенями освіти, між сімейним і громадським вихованням.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

– **соціально-особистісними** (здатність учитися, креативність, здатність до системного мислення, адаптивність і комунікабельність, турбота про якість виконуваної роботи);

– **загальнонауковими** (базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін);

– **інструментальними** (володіння диференційованими логопедичними технологіями, методами і засобами корекції та усунення мовленнєвих порушень у дітей з комбінованими порушеннями, підбір прийомів і методів корекції мовленнєвих порушень у дітей з комбінованими порушеннями);

– **професійними** (розуміння науково-теоретичних основ професії, цілісне бачення корекційно-освітніх процесів і тенденцій; базові уявлення про категорії осіб з порушеннями психофізичного розвитку, які є суб'єктами корекційної освіти; розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційних освітніх послуг; володіння методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації порушень психофізичного розвитку; сучасні уявлення про принципи організації, навчально-методичного забезпечення, та механізми практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку; здатність застосовувати основні теоретичні та практичні методи аналізу та оцінки стану психофізичного

розвитку осіб, які потребують корекційних освітніх послуг; уявлення про зміст корекційної роботи з різними групами осіб з порушеннями психофізичного розвитку та диференційованими методами корекційно-компенсаторної, реабілітаційної, розвиткової, попереджувальної роботи з ними; здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді);

– **спеціалізовано-професійними** (здатність використовувати професійно-профільовані знання для виявлення осіб з порушеннями психофізичного розвитку та відбору їх у заклади корекційної освіти; здатність використовувати професійно-профільовані знання у діагностичному обстеженні осіб з порушеннями психофізичного розвитку; здатність використовувати професійно-профільовані знання у визначенні етіології, симптоматики, патогенезу, психологічних механізмів порушень психофізичного розвитку; здатність використовувати професійно-профільовані знання при визначенні рівня психофізичного розвитку осіб, що потребують корекційної освіти; прогнозуванні їхніх потреб у корекційно-педагогічних, спеціальних психологічних, медичних та соціальних послугах; здатність використовувати професійно-профільовані знання при здійсненні інформаційної роботи серед населення, стосовно питань корекційної освіти; здатність організувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвиткову та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання).

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Вступ до дисципліни «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями». Теоретичні основи та їх практичне прикладне значення

Тема 1. Зміст предмета «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями»

Предмет, значення, основний зміст предмета «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями». Варіанти і параметри дизонтогенезу. Типи освітніх установ для дітей з комплексними порушеннями. Педагогічні основи виховання, розвитку, корекції зі складними комбінованими порушеннями в розвитку.

Основи побудови індивідуально-корекційних програм для дітей з комбінованими порушеннями.

Модуль 2. Логопедична робота з дітьми з ЗПР та комбінованими порушеннями

Тема 2. Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням слуху

Причинна обумовленість порушень мовлення у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Структура дефекту у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Загальна характеристика порушень мовлення у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування звуковимови у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування лексики у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування оволодіння морфологічною системою мови дітьми з ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування синтаксичної структури речення у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування зв'язного мовлення у дітей із ЗПР та порушенням слуху. Особливості формування письма і читання у дітей із ЗПР та порушенням слуху.

Тема 3. Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням зору

Причинна обумовленість порушень мовлення у дітей із ЗПР порушеннями зору. Структура дефекту у дітей із ЗПР та порушеннями зору. Загальна характеристика порушень мовлення у дітей із ЗПР та порушеннями зору. Порушення звуковимови у дітей із ЗПР та порушеннями зору. Особливості формування лексики у дітей з порушеннями зору. Особливості формування оволодіння морфологічною системою мови дітьми із ЗПР та порушеннями зору. Особливості формування синтаксичної структури речення у дітей із ЗПР та порушеннями зору.

зв'язного мовлення у дітей з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату. Особливості формування письма і читання у дітей з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату.

Модуль 4. Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми та з множинними порушеннями

Тема 8. Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми

Особливості мовленнєвого розвитку сліпоглухих дітей. Особливості корекційно-логопедичної роботи зі сліпоглухими дітьми.

Тема 9. Діти з множинними порушеннями (сліпоглухонімі з розумовою відсталістю; діти з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з дефектами органів слуху, зору, мовлення або інтелектуальною недостатністю)

Особливості мовленнєвого розвитку у дітей зі множинними порушеннями. Особливості корекційно-логопедичної роботи з дітьми зі множинними порушеннями.

Модуль 5. Можливості та ресурси для успішної інтеграції/інклюзії дітей зі складними комбінованими порушеннями до повноцінного життя в суспільстві

Тема 10. Спільна робота вчителя-логопеда, психолога, дефектологів, вихователів, вчителів та батьків у роботі з дітьми з комплексними порушеннями

Наступність у методах, змісті, організаційних формах роботи. Інтеграція дітей з комбінованими порушеннями в соціум. Проблеми та можливості дітей і батьків.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		пр	ср	
1	90	20	22	48
Модуль 1. Вступ до дисципліни «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями». Теоретичні основи та їх практичне прикладне значення				
1. Зміст предмета «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями»	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	8	2	2	4
Модуль 2. Логопедична робота з дітьми з ЗПР та комбінованими порушеннями				
2. Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням слуху	9	2	2	5
3. Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням зору	8	2	2	4
4. Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням опорно-рухового апарату	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2	25	6	6	13
Модуль 3. Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та комбінованими порушеннями				
5. Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням слуху	9	2	2	5
6. Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням зору	9	2	2	5
7. Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату	9	2	2	5

Разом за змістовим модулем 3	27	6	6	15
Модуль 4. Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми та з множинними порушеннями				
8. Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми	10	2	2	6
9. Діти з множинними порушеннями (сліпоглухонімі з розумовою відсталістю; діти з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з дефектами органів слуху, зору, мовлення або інтелектуальною недостатністю)	12	2	4	6
Разом за змістовим модулем 4	22	4	6	12
Модуль 5. Можливості та ресурси для успішної інтеграції/інклюзії дітей зі складними комбінованими порушеннями до повноцінного життя в суспільстві				
10. Спільна робота вчителів-логопедів, психологів, дефектологів, вихователів, вчителів та батьків у роботі з дітьми з комбінованими порушеннями	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 5	8	2	2	4
Усього	90	20	22	48

5. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Зміст предмета «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями»	2
2	2	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням слуху	2
3	3	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням зору	2
4	4	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням опорно-рухового апарату	2
5	5	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням слуху	2
6	6	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням зору	2
7	7	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату	2
8	8	Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми	2
9	9	Діти з множинними порушеннями (сліпоглухонімі з розумовою відсталістю; діти з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з дефектами органів слуху, зору, мовлення або інтелектуальною недостатністю)	2
10	10	Спільна робота вчителів-логопедів, психологів, дефектологів, вихователів, вчителів та батьків у роботі з дітьми з комбінованими порушеннями	2
Усього			20

6. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Зміст предмета «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями»	2

2	2	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням слуху	2
3	3	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням зору	2
4	4	Логопедична робота з дітьми із ЗПР та порушенням опорно-рухового апарату	2
5	5	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням слуху	2
6	6	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням зору	2
7	7	Логопедична робота з дітьми з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату	2
8	8	Логопедична робота зі сліпоглухоніми дітьми	2
9	9	Діти з множинними порушеннями (сліпоглухонімі з розумовою відсталістю; діти з порушеннями опорно-рухового апарату в поєднанні з дефектами органів слуху, зору, мовлення або інтелектуальною недостатністю)	4
10	10	Спільна робота вчителів-логопедів, психологів, дефектологів, вихователів, вчителів та батьків у роботі з дітьми з комбінованими порушеннями	2
Усього			22

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	<p>1. Узагальнити матеріал за допомогою опорно-інформаційних схем.</p> <p>2. Схематично представити структуру комбінованого порушення, в якому мовленнєві розлади поєднуються з іншими порушеннями.</p> <p>3. Скласти характеристику у вигляді схем і таблиць «Складна структура дефекту» при якому мовленнєві порушення поєднуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ЗПР та порушення слуху; - ЗПР та порушення зору; - ЗПР та порушення опорно-рухового апарату; - порушення слуху та інтелекту; - порушення зору та інтелекту; - інтелектуальних порушення та ДЦП; - сліпоглухих дітей; - діти з множинними дефектами. <p>5. Підготувати повідомлення про спеціалізовані установи, що існують для дітей з комбінованими порушеннями в нашій країні?</p> <p>6. Підготувати реферат про організацію психолого-педагогічної та соціальної допомоги людям з комбінованими порушеннями розвитку за кордоном?</p> <p>7. Дати письмову відповідь на такі запитання: «У яких випадках дитина дошкільного віку з відхиленнями у розвитку не може постійно відвідувати освітній заклад?» «Які організаційні форми дошкільної освіти може бути передбачені для таких дітей?»</p>	4

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		<p>8. Порівняти, використовуючи аналіз літературних джерел з питань організації системи спеціального дошкільного освіти України з подібними системами в одній із зарубіжних країн (за вибором).</p> <p>9. Описати власні спостереження за організацією корекційно-розвиткового середовища в ході навчальної практики.</p>	
2	2	<p>1. Узагальнити матеріал за допомогою опорно-інформаційних схем.</p> <p>2. Скласти характеристику у вигляді схем і таблиць «Складна структура дефекту» при якому мовленнєві порушення поєднуються ЗПР та порушення слуху.</p> <p>3. Визначити форми і методи індивідуальної роботи з дітьми, що мають порушення слуху.</p> <p>Описати сучасні методи корекції слуху.</p>	5
3	3	<p>1. Узагальнити матеріал за допомогою опорно-інформаційних схем.</p> <p>2. Скласти характеристику у вигляді схем і таблиць «Складна структура дефекту» при якому мовленнєві порушення поєднуються ЗПР та порушення зору.</p> <p>3. Визначити форми і методи індивідуальної роботи з дітьми, що мають порушення зору.</p> <p>4. Описати сучасні методи корекції зору.</p>	4
4	4	<p>1. Розкрити письмово, у чому полягає специфіка логопедичної допомоги дітям раннього віку з ДЦП використовуючи літературу.</p> <p>2. Описати зміст основних етапів навчання осіб із порушеннями опорно-рухового апарату.</p>	4
5	5	<p>1. Розкрити поняття «інтелект».</p> <p>2. Розкрити особливості розвитку дітей зі зниженим слухом та інтелектом.</p> <p>3. Описати специфіку корекційного процесу дітей з порушеним слухом і зниженим інтелектом.</p> <p>4. Дібрати ігри, вправи для розумово відсталих дітей та порушенням слуху віком до 6 років. Особливості застосування методики Рудольфа Штайнера у роботі з дітьми з інтелектуальною недостатністю</p>	5
6	6	<p>1. Проаналізувати взаємозв'язок розумової відсталості та порушення зору.</p> <p>2. Розкрити особливості розвитку дітей з порушенням зору та інтелектом.</p> <p>2. Описати специфіку корекційного процесу дітей з порушеним зору та зниженим інтелектом.</p>	5
7	7	<p>1. Проаналізувати взаємозв'язок розумової відсталості та порушення опорно-рухового апарату.</p> <p>2. Розкрити особливості розвитку дітей з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату.</p> <p>3. Описати специфіку корекційного процесу дітей з розумовою відсталістю та порушенням опорно-рухового апарату.</p>	5
8	8	<p>1. Прочитати та скласти анотацію на книгу О. І. Скороходової „Как я воспринимаю, представляю и понимаю окружающий мир”.</p> <p>2. Підготувати матеріал про сучасні методи роботи зі</p>	6

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		сліпоглухонімими дітьми (пошук матеріалів в мережі Інтернет). Презентація матеріалів.	
9	9	<p>1. Скласти модель індивідуальної корекційної програми для дітей з комбінованим порушенням слуху та опорно-рухової системи.</p> <p>2. Підготувати реферат: «Професійна компетентність фахівців, що працюють з дітьми зі складною структурою дефекту».</p> <p>3. Скласти мету, завдання, зміст і організацію корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що мають множинні порушення в розвитку.</p> <p>4. Підготувати доповідь на педагогічну раду на тему: «Комплексна взаємодія фахівців різного профілю і батьків в організації корекційної роботи».</p> <p>Скласти модульну організацію корекційної роботи: комплексно-діагностичної, корекційно-діагностичної, корекційно-педагогічної.</p>	6
10	10	<p>1. Визначити важливих факторів ефективної співпраці педагогів і батьків.</p> <p>2. Скласти програму діяльності батьків з дітьми, що мають складні порушення розвитку, в ранній період.</p> <p>3. Визначити теми семінарів для батьків дітей з комбінованими порушеннями розвитку.</p> <p>4. Назвати основні можливі поєднання дефектів розвитку.</p> <p>5. Підготувати матеріали про зміст ранньої психолого-педагогічної допомоги в сім'ї дитині з комбінованими порушеннями.</p> <p>6. Навести приклади реалізації реабілітаційної допомоги дітям з комбінованими порушеннями, використовуючи літературні джерела та періодичну пресу.</p> <p>7. Підготувати матеріали щодо організації психолого-педагогічної та соціальної допомоги дітям з комбінованими порушеннями розвитку за кордоном.</p> <p>8. Підготувати реферат про перелік спеціального обладнання та технічні засоби навчання дітей з комбінованими порушеннями розвитку.</p>	4
Усього			48

8. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Різномірний диференційний підхід у вихованні, навчанні та розвитку дітей з поєднаними порушеннями.
2. Засоби спілкування, доступні дітям з комбінованими порушеннями розвитку.
3. Формування навичок самообслуговування у дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
4. Характеристика дітей з порушеннями слуху і затримкою психічного розвитку.
5. Особливості логопедичної роботи з дітьми, що мають порушення мовлення та зору.
6. Специфіка навчання дітей з порушеннями зору та інтелекту.
7. Особливості читацької діяльності дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
8. Патронаж сім'ї, яка має дитину зі комбінованими порушеннями.
9. Збагачення соціального досвіду сліпоглухих дітей.
10. Естетичне, фізичне, моральне виховання дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
11. Виховання в сім'ї дитини раннього віку з множинними порушеннями розвитку.
12. Корекційно-педагогічна робота з дітьми раннього віку, що мають комбіновані порушення розвитку.
13. Трудове виховання дітей з комбінованими порушеннями розвитку.
14. Специфіка роботи з дітьми, що мають порушення в руховій і мовленнєвій сферах.
15. Використання дидактичного матеріалу у роботі з дітьми з комбінованими порушеннями розвитку.

Питання до іспиту

1. Розкрийте причини складних порушень розвитку.
2. Розкрийте принцип комплексності вивчення дитини з розумовою відсталістю.
3. Наведіть приклад розвитку здатності до маніпуляції у дітей раннього віку з ДЦП.
4. Опишіть в яких типах загальноосвітніх навчальних закладів діти з комбінованими порушеннями можуть здобувати освіту.
5. Охарактеризуйте логопедичну роботу з дітьми раннього віку із ДЦП.
6. Наведіть приклад корекційної роботи з маленькою нечуючою дитиною.
7. Розкрийте рівні стану слуху у дітей із ЗПР.
8. Наведіть приклад обстеження сприйняття форми та величини предметів у розумово відсталих дітей за допомогою розрізної картинки.
9. Опишіть першу класифікацію сліпоглухих дітей за О. В. Ярмоленко.
10. Розкрийте принцип всебічного і цілісного вивчення дитини з розумовою відсталістю.
11. Наведіть приклади основних правил при проведенні корекційних занять з нечуючою дитиною.
12. Опишіть індивідуальне планування навчально-виховного процесу в роботі з дітьми з комбінованими порушеннями.
13. Розкрийте зміст психолого-медико-педагогічного обстеження дітей з розумовою відсталістю.
14. Наведіть приклади дихальних вправ для дітей раннього віку з ДЦП з розвитку артикуляції.
15. Опишіть особливості розвитку особистості та емоційно-вольової сфери дітей зі складними порушеннями розвитку.
16. Опишіть роботу з розвитку комунікативності дітей раннього віку з ДЦП.
17. Наведіть приклади вимог до дорослого під час активності маленької нечуючої дитини.
18. Розкрийте класифікацію дітей за вираженістю поєднаних порушень зору і слуху.
19. Охарактеризуйте групи, на які можна поділити глухих дітей із ЗПР.

20. Наведіть приклади напрямків масажу обличчя в корекційній роботі з дітьми із ДЦП.
21. Опишіть головні завдання реабілітаційного центру в роботі з дітьми з комбінованими порушеннями.
22. Опишіть роботу з розвитку стимуляції сенсомоторного розвитку дітей раннього віку з ДЦП.
23. Наведіть приклади спеціальних вправ, спрямованих на розвиток слухової функції.
24. Охарактеризуйте головний загальнодидактичний принцип (виховний характер навчання) в роботі з дітьми з розумовою відсталістю.
25. Наведіть приклади логопедичної роботи з дітьми раннього віку з ДЦП для стимуляції голосових реакцій.
26. Розкрийте класифікацію дітей за вираженістю поєднаних порушень зору і мовлення.
27. Опишіть сприятливі умови для правильної організації корекційно-виховного процесу для дітей з порушенням зору та ЗПР.
28. Наведіть приклад заняття з розвитку рухів з маленькою нечуючою дитиною.
29. Розкрийте класифікацію дітей за вираженістю поєднаних порушень зору і рухів.
30. Охарактеризуйте загальні вимоги до всіх видів діяльності дітей з вадами зору та ЗПР.
31. Наведіть приклад заняття з розвитку розумового виховання нечуючої дитини в процесі дій з предметами.
32. Опишіть відповідні умови для запровадження альтернативних форм навчання для дітей з комбінованими порушеннями.
33. Охарактеризуйте принцип наочності в розвитку дітей з розумовою відсталістю.
34. Наведіть приклади логопедичного масажу губ в корекційній роботі для дітей із ДЦП.
35. Розкрийте класифікацію дітей за вираженістю поєднаних порушень слуху і рухів.
36. Опишіть які специфічні прийоми доцільно використовувати на заняттях з розвитку мовлення для дітей з порушенням зору та ЗПР.
37. Наведіть приклади корекційних занять з нечуючою дитиною за допомогою дидактичного матеріалу та іграшок.
38. Опишіть загальні вимоги до проведення логопедичного масажу для дітей із ДЦП.
39. Наведіть приклади корекційних занять з нечуючою дитиною за допомогою будівельного матеріалу.
40. Розкрийте класифікацію за часом виникнення складних порушень.
41. Опишіть роботу з розвитку стимуляції сенсомоторного розвитку дітей раннього віку з ДЦП.
42. Наведіть приклад обстеження сприйняття форми та величини предметів у розумово відсталих дітей за допомогою дитячого будівельного матеріалу.
43. Опишіть які компоненти містить у собі структура ІПР.
44. Розкрийте який спеціальний матеріал необхідно підготувати з математики та зображувальної діяльності для дітей з порушенням зору та ЗПР.
45. Наведіть приклади корекційних занять з нечуючою дитиною за допомогою образотворчої діяльності.
46. Опишіть особливості діяльності дітей зі складними порушеннями розвитку.
47. Розкрийте який спеціальний матеріал необхідно підготувати з розвитку мовлення та грамоти для дітей з порушенням зору та ЗПР.
48. Наведіть приклад обстеження рівня розвитку кількісних уявлень у розумово відсталих дітей.
49. Розкрийте різницю між модифікованою програмою та адаптованою програмою навчання.
50. Опишіть особливості добору та використання дидактичного матеріалу для дітей з вадами зору та ЗПР.
51. Наведіть приклади захворювань, які призводять до складного і множинного порушення розвитку.
52. Розкрийте різницю шкіл-інтернатів і навчально-реабілітаційних центрів.
53. Охарактеризуйте принцип доступності при навчанні дітей з розумовою відсталістю.

54. Наведіть приклади логопедичного масажу піднебіння та язика в корекційній роботі для дітей з ДЦП.
55. Опишіть що є складовою ІПР дитини з комплексними порушеннями.
56. Опишіть умови здійснення корекційної роботи з дітьми з порушенням зору та ЗПР.
57. Опишіть особливості розвитку пізнавальної сфери у дітей зі складними порушеннями розвитку.
58. Охарактеризуйте принцип практичної спрямованості навчання в роботі з дітьми з розумовою відсталістю.
59. Наведіть приклади корекційних занять з розвитку мовлення з нечуючим малюком.
60. Дайте визначення поняттю ІПР. Розкрийте ким розробляється ІПР, та яка обов'язкова умова при складанні ІПР.
61. Опишіть основні педагогічні вимоги щодо виховання дітей з вадами зору та ЗПР.
62. Наведіть приклади обстеження сприйняття кольору у розумово відсталих дітей.
63. Розкрийте обов'язки вихователів спеціалізованих груп для дітей з вадами зору та ЗПР.
64. Наведіть приклади в яких напрямках здійснюється масаж обличчя в корекційній роботі з дітьми з ДЦП.
65. Опишіть як здійснювати принцип індивідуального і диференційованого підходу в роботі з дітьми з розумовою відсталістю.
66. Наведіть приклади корекційних занять з розвитку мовленнєвого слуху з нечуючим малюком.
67. Охарактеризуйте принцип інтегрованого навчання в роботі з дітьми з розумовою відсталістю.
68. Наведіть приклади артикуляційної гімнастики в корекційній роботі для дітей з ДЦП.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

– *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

– *Методи письмового контролю*: самостійна робота, модульне письмове тестування; звіт, реферат, есе, презентації.

– *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Навчальні досягнення студентів освітнього ступеня «магістр» із дисципліни «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Формами перевірки та контролю знань студентів є:

1. *Попередній контроль* – застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів для планування навчального матеріалу.

2. *Поточний контроль* – є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня засвоєння навчального матеріалу.

3. *Проміжний контроль* – дозволяє перевірити ступінь засвоєння матеріалу після закінчення вивченого модулю.

4. *Підсумковий контроль* – застосовується після вивчення студентом усього обсягу вивченого матеріалу. До підсумкового контролю належить семестровий екзамен.

Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу з дисципліни в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого

використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми. Екзамен проводиться в усній формі. Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань, доводяться до студентів на початку семестру.

Об'єктом оцінювання знань студентів у процесі поурочного та рейтингового оцінювання є:

– систематичність, активність та змістовність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу на практичних заняттях;

- рівень виконання модульних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання.

1. Рейтингове оцінювання курсу практичних занять та самостійної роботи:

- Підготовка фіксованого виступу – 1-5 балів.
- Участь в обговоренні питань плану практичних занять – 1-5 балів.
- Використання додаткових літературних джерел, анотації статей – 1-5 балів.
- Підготовка реферату – 1-5 балів.
- Підготовка наукового повідомлення – 1-5 балів.
- Самостійне опрацювання окремих питань – 1-5 балів.

– Тестування – 1-5 балів.

– Перевірка зошита (конспектів) – 1-5 балів.

2. Форми модульного контролю:

- Глибоке розкриття всіх питань – 4-5 балів.
- Повна, коротка відповідь – 3-4 бали.
- Коротка відповідь з кількома помилками – 3 бали.
- Неповна відповідь – 1 бал.
- Неповна відповідь зі значною кількістю недоліків – 1 бал.
- Незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Додаткові бали:

- Доповнення на практичних заняттях – 1-2 бали.
- Участь у дискусії – 1-2 бали.
- Творчий підхід до вирішення завдань – 1-2 бали.

4. Штрафні бали:

- За відсутність на лекціях – мінус 2 бали.
- За відсутність на практичних заняттях – мінус 2 бали.
- Неготовність до практичного заняття – мінус 3 бали.

Пропущена з поважної причини робота може бути зданою протягом двох тижнів без зняття штрафних балів.

Пропущена з неповажних причин робота також повинна бути відпрацьована, але вже зі зняттям 50 % штрафних балів.

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, практичних занять, поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, написання модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями».

10. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	екзамен	Підсумкова оцінка
Практичні заняття (20 б)	4	4	4	4	4	30	100
Самостійна робота (20 б)	4	4	4	4	4		
Поточний модульний контроль (70 б)	14	14	14	14	14		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів освітнього ступеня «магістр»:

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно» (90–100 балів)	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре» (75–89 балів)	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно» (60–74 балів)	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно» (0–59 балів)	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Ілляшенко Т. Д. Чому їм важко вчитися? [Текст] : діагностика і корекція труднощів у навчанні молодших школярів / Т. Д. Ілляшенко. – К. : Початкова школа, 2003. – 128 с.
2. Панка В. Г. Науково-методичні засади діяльності психологічної служби. Навчально-методичний посібник. В 2 томах. / В. Г. Панка, І. І. Цушка. – К. : Ніка-центр, 2005. – 284 с.
3. Седнева В. О. Основи корекційної роботи з учнями, які мають особливості психофізичного розвитку : методичні рекомендації / В. О. Седнева. – Миколаїв : ОППО, 2011. – 35 с.
4. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник / В. М. Синьов. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 224 с.
5. Синьов В. М. Психологія розумово відсталої дитини : підручник / В. М. Синьов, М. П. Матвеева, О. П. Хохліна. – К. : Знання, 2008. – 359 с.
6. Стадненко Н. М. Нариси з олігофренопсихології / Н. М. Стадненко, М. П. Матвеева, А. Г. Обухівська. – Кам'янець-Подільський : [б.в.], 2002. – 144с.
7. Стадненко Н. М. Методика діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку молодших школярів / Н. М. Стадненко, Т. Д. Ілляшенко, А. Г. Обухівська. – Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д. Г., 2006. – 35 с.
8. Чав'як Б. П. Основи корекційної роботи. Методичні рекомендації. / Б. П. Чав'як. – Запоріжжя : 2006. – 28 с.
9. Чеботарьова О. В. Методика вивчення стану психофізичної готовності дітей із ДЦП до навчання / О. В. Чеботарьова. // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 34–42.

ДОДАТКОВА

1. Азарський І. М. ДЦП : Нові лікувально-педагогічні та психологічні програмні можливості для практичних лікарів і педагогів / І. М. Азарський, О. О. Азарська. – Хмельницький : Поділля, 2001. – 150 с.
2. Балакірська Л. В. Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами / Л. В. Балакірська. // Педагогічна майстерня. – 2011. – № 6. – С. 11–13.
3. Блінова Г. Й. Дидактичний матеріал для подолання дислексії у дітей : [посібник] / Г. Й. Блінова, О. Р. Черпіга. – К. : Проза, 2000. – 143 с.
4. Блінова Г. Й. Дидактичний матеріал для подолання вад письма у дітей / Г. Й. Блінова, Т. В. Пічугіна. – К. : Благовіст, 2004. – 196 с.
5. Богданович В. М. Математика : [підруч. для 4 кл. спец. загальноосвіт. шк. інтенсивної пед. корекції] / В. М. Богданович. – К. : Богдана, 2003. – 248 с.
6. Волосовец Т. В. Основы логопедии с практикумом по звукопроизношению : [учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений] / Т. В. Волосовец, М. Ф. Фомичева, Е. Н. Кутепова. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 200 с.
7. Бондар В. І. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен / В. І. Бондар. // Рідна школа. – 2011. – №3. – С. 10–14.
8. Бондар В. І. Історія олігофренопедагогіки : підручник / В. І. Бондар, В. В. Золотоверх. – К. : Знання, 2007. – 375 с.
9. Винокур А. С. Подолання мовного недорозвинення у дітей молодшого шкільного віку : [посібник для логопедів і вчителів мол.кл.] / А. С. Винокур. – К. : Рад.школа, 1977. – 143 с.
10. Выгодская И. Г. Устранение заикания у дошкольников в игре : [пособие для логопедов] / И. Г. Выгодская, Е. Л. Пеллингер. – М. : Просвещение, 1984. – 175 с.
11. Гегелия Н. А. Исправление недостатков произношения у школьников и взрослых : пособие для логопеда / Н. А. Гегелия. – М. : Владос, 1999. – 240 с.
12. Географія : програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвіт. навч. закл. для 5 - 9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної пед. корекції

(для дітей із затримкою психічного розвитку) / [укл. : Н. В. Бескова, Т. В. Сак] – К. : Поліграфкнига, 2010. – 63 с. – (М-во

13. Геометрія. Фізика : програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсив. пед. корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку) / [укл. В. Д. Сиротюк та ін.] – К. : Поліграфкнига, 2010. – 63 с. – (М-во освіти і науки України).

14. Гроза Е. П. Математика : підручник для 1 класу шк. для дітей зі зниженим слухом / Е. П. Гроза, В. В. Литвинова. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 156 с.

15. Ефименкова Л. И. Формирование речи у дошкольников (Дети с общим недоразвитием речи) : [Кн. для логопеда] / Л. И. Ефименкова. – [2-е изд., перераб]. – М. : Просвещение, 1985. – 112 с.

16. Жукова Н. С. Логопедия : Преодоление общего недоразвития речи у дошкольников / Н. С. Жукова, Е. М. Мастюкова. – Екатеринбург : АРТ ЛТД, 1999. – 320 с.

17. Забрамная С. Д. Отбор умственно отсталых детей в специальные учреждения : [Учеб.пособие для студ.дефектол.ф-тов пед.ин-тов] / С. Д. Забрамная. – М. : Просвещение, 1988. – 96 с.

18. Ілляшенко Т. Д. Чому їм важко вчитися? Діагностика і корекція труднощів у навчанні молодших школярів : [Метод.посіб.] / Т. Д. Ілляшенко. – К. : Початкова школа, 2003. – 128 с.

19. Ілляшенко Т. Д. Яка вона-інтеграція дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній школі / Т. Д. Ілляшенко // Початкова школа. – 2011. – № 5. – С. 47–50.

20. Історія України. Всесвітня історія. Правознавство : програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної пед. корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку) / [укл. : Л. М. Передерій, В. Д. Вербівський] – К. : Поліграфкнига, 2010. – 111 с. – (М-во освіти і науки України).

21. Кірик Т. Спершу був ген... : [українсько-американська програма запобігання вродженим вадам розвитку/розмовляла] / Т. Кірик. // Подільські вісті. – 2011. – № 87. – С. 3.

22. Коваленко Т. Немає людей «неправильних» або «недосконалих» : Пріоритети та перспективи інклюзивного навчання / Т. Коваленко // Управління освітою. – 2011. – № 17. – С. 9–11.

23. Колодна Н. А. Коли місія усвідомлена : навчально-реабілітаційний центр «Кришталік» : [про діяльність закладу для дітей зі значним та стійким зниженням зору] / Н. А. Колодна. // Управління освітою. – 2011. – № 7. – С. 2–3.

24. Колупаєва А. А. Рідна мова : [підручник для 3 кл. спеціальної загальноосвітньої шк. інтенсивної педагогічної корекції] / А. А. Колупаєва, Н. В. Ляшенко. – К. : Благовіст, 2004. – 240 с.

25. Корніцова С. В. Запровадження інклюзивної освіти в ЗНЗ / С. В. Корніцова. // Управління школою : основа професійного зростання. – 2011. – №1. – С. 73–92.

26. Кучков І. Урок ритміки у 3 класі школи інтенсивної педагогічної корекції : [для учнів із затримкою психічного розвитку] / І. Кучков. // Початкова школа. – 2011. – № 10. – С. 34–36.

27. Леві В. Л. Нестандартна дитина / В. Л. Леві. – К. : Рад.школа, 1991. – 256 с.

28. Левина Р. Е. Основы теории и практики логопедии / Р. Е. Левина. – М. : Просвещение, 1968. – 368 с.

29. Литвак А. Г. Практикум по тифлопсихологии : [Учеб.пособ.] / А. Г. Литвак, В. М. Сорокин, Т. П. Головина. – М. : Просвещение, 1989. – 110 с.

30. Логопедична допомога дітям з фонетико-фонематичними вадами мови : [метод рекомендації, Ч. II: звуки «Л» і «Р»] / [уклад. М. В. Артюх] – К. : ІЗМІ, 1996. – 100 с.

31. Малюхова Н. І. Формування доматематичних уявлень : [навч.посіб.для слабозорих учнів підготовчого класу] / Н. І. Малюхова. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 24 с.

32. Малярчук А. Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовних недоліків : [навч.посіб. для вчителів-логопедів, вчителів і вихователів шкіл та дит.садків] / А. Я. Малярчук. – [2-е вид випр. і доп]. – К. : Перун, 1997. – 408 с.

33. Малярчук А. Я. [навч.посіб. для вчителів-логопедів, вчителів і вихователів шкіл та дит. садків, Ч. 1] / А. Я. Малярчук. – К. : Літера-ЛТД, 2005. – 272 с.

34. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей : [дидактичний матеріал] / А. Я. Малярчук. – К. : Літера-ЛТД, 2002. – 104 с.
35. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів : [навч. посіб.] / А. Я. Малярчук. – К. : Літера-ЛТД, 2008. – 336 с.
36. Марчук Т. Ф. Навчання читання учнів молодших класів у школі інтенсивної педагогічної корекції : [метод. рекомендації для вчителів] / Т. Ф. Марчук. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 32 с.
37. Математика. Алгебра : програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної пед. корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку) / [укл. Л. І. Прохоренко] – К. : Поліграфкнига, 2010. – 63 с. – (М-во освіти і науки України).
38. Миронова С. А. Развитие речи дошкольников на логопедических занятиях : [книга для логопеда] / С. А. Миронова. – М. : Просвещение, 1991. – 208 с.
39. Музичне мистецтво. Образотворче мистецтв. Художня культура : програми та рекомендації до розподілу програмного матеріалу загальноосвіт. навч. закл. для 5 - 9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної пед. корекції (для дітей із затримкою психічного / [укл. О. О. Асадулова] – К. : Поліграфкнига, 2010. – 79 с. – (М-во освіти і науки України).
40. Мякушко О. І. Програми для спеціальних дошкільних закладів для дітей з ОМЗ: [Програма навчання дошкільників з аутизмом] / О. І. Мякушко. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 24 с.
41. Нечипорук Н. І. Розвивальні ігри для дошкільників / Н. І. Нечипорук, О. П. Томей. – Харків : Основа, 2007. – 192 с.
42. Новикова Л. А. Нейросенсорные нарушения слуха у детей (электро-физиологическое исследование) / Л. А. Новикова, Н. В. Рыбалко. – М. : Педагогика, 1987. – 128 с.
43. Перфільєва М. В., Неперервна інклюзивна освіта : [європейський досвід] / М. В. Перфільєва / Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції : [зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конфер.] – К. : КІМ, 2009. – С.571-577
44. Пінчук Ю. В. Риторика, культура та техніка мовлення вчителя-логопеда : [навч.-метод. посіб.] / Ю. В. Пінчук. – К. : КНТ, 2007. – 92 с.
45. Пінчук Ю. В. Мовленнєві вправи : [навч.-метод. посіб.] / Ю. В. Пінчук, Л. Л. Циба. – К. : КНТ, 2007. – 136 с.
46. Поварова И. А. Практикум для заикающихся : учимся говорить правильно и красиво / И. А. Поварова. – СПб. : Изд-во СОЮЗ, 2000. – 128 с.
47. Пояснювальна записка до Концепції розвитку інклюзивної освіти : [нормативний документ МОН України] // Управління освітою, 2010. – Груд. – № 23. – С.23-26.
48. Природознавство. Основи здоров'я. Образотворче мистецтво : [програми для 5-10 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей] / [уклад. Н. В. Бєскова, Т. В. Сак]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 96 с.
49. Природознавство : [програма для спеціальних загальноосвітніх шкіл інтенсивної педагогічної корекції] / [уклад. Н. В. Бєскова, Т. В. Сак]. – К. : Богдана, 2002. – 32 с.
50. Природознавство : [програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції] (для дітей із затримкою психічного розвитку) / [уклад. Н. В. Бєскова, Т. В. Сак]. – К. : Поліграфкнига, 2010.– 80 с.
51. Програми. Образотворче (візуальне) мистецтво : [для 5-6 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей] / [уклад. І. В. Дмитрієва]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 32 с.
52. Расстройства речи у детей и подростков / [под общ. ред. С. С. Ляпидевского]. – М. : Медицина, 1969. – 287 с.
53. Реабілітація дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату / І. М. Азарський, О. О. Азарська, О. О. Мороз, О. Г. Процек. – Вінниця : б/в, 2005. – 55 с.
54. Рождественская М. В. Будьте внимательны к детям / М. В. Рождественская. – К. : Рад. школа, 1984. – 97 с.

55. Руссу Н. Хвилинки каліграфії в 4 класі : [матеріал для подолання вад письма і мовлення у дітей] / Н. Руссу // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 19–20.
56. Світова література : програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції (для дітей із затримкою психічного розвитку) / [уклад. Н. В. Бескова, Т. В. Сак]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 64 с.
57. Селивестрова В. И. Игры в логопедической работе с детьми : [пособ. для логопедов и воспитат. дет. садов] / В. И. Селивестрова. – К. : Рад.школа, 1985. – 184 с.
58. Селиверстова В. И. Практикум по дошкольной логопедии : [Учеб.пособие] / В. И. Селиверстова. – М. : Просвещение, 1988. – 222 с.
59. Селивестров В. И., Заикание у детей / В. И. Селивестров. – М. : Просвещение, 1972. – 160 с.
60. Скрипник Т. В. Методика дослідження психічних процесів у дошкільників з аутизмом: [методичні рекомендації] / Т. В. Скрипник. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 72 с.
61. Скрипник Т. В. Моделювання шкільної ситуації як засіб підготовки до навчання дітей з аутизмом : [наук.-метод. посіб.] / Т. В. Скрипник. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 104 с.
62. Слободянюк Н. Організація діяльності модельного центру інклюзивної освіти у загальноосвітньому навчальному закладі / Н. Слободянюк. // Практика управління закладом освіти. – 2011. – №1. – С. 40–48.
63. Смирнова Л. Н. Логопедия в детском саду : занятия с детьми 5-6 лет с ОНР : [пособие для логопедов, дефектологов и воспитателей] / Л. Н. Смирнова, С. Н. Овчинников. – [2-е изд. испр. и доп.]. – М. : Мозаика-Синтез, 2009. – 88 с.
64. Смирнова Л. Н. Помогите ребенку преодолеть заикание : занятия с детьми 5-7 лет: [пособие для логопедов, воспитателей и родителей] / Л. Н. Смирнова, С. Н. Овчинников. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : Мозаика-Синтез, 2009. – 96 с.
65. Спиваковская А. С. Психотерапия: игра, детство, семья / А. С. Спиваковская. – М. : Апрель-Пресс; ЭКСМО-Пресс, 1999. – 304 с.
66. Стеценко Т. О. Корекційно-виховна робота в умовах спеціальної групи / Т. О. Стеценко, О. Ю. Романенко. // Нива знань. – 2011. – №3. – С. 44–46.
67. Трудове навчання : «Квітникарство» : [програма для 5-10 класів спец. загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей] / [укладач О .В. Чеботарьова]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 79 с.
68. Трудове навчання : [програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції для дітей із затримкою психічного розвитку] / [уклад. О. В. Чеботарьова]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 112 с.
69. Трудове навчання : «Швейна справа» : [програма для 5-10 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей] / [укладач Г. М. Мерсіянова]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 80 с.
70. Українська література. Англійська мова : [програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції для дітей із затримкою психічного розвитку] / [уклад. : Т. Ф. Марчук (укр.літ.), А. М. Сиротюк (англ.мова)]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 95 с.
71. Українська мова Текст: [у 2 кн. : програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції для дітей із затримкою психічного розвит. кн.1] / [уклад. Л. І. Шевчук. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 80 с.
72. Успенская Л. П. Сборник речевого материала для исправления произношения звуков у дошкольников / Л. П. Успенская, М. В. Успенский. – М. : Учпедгиз, 1962. – 200 с.
73. Фізична культура : [програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції для дітей із затримкою психічного розвитку] / [уклад. : Б. Г. Шеремет, Т. В. Сак, З. Р. Маматова]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 128 с.

74. Фізика і хімія у побуті : [програми для 5-10 класів спеціальних загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей] / [укладачі : В. І. Бондар, І. В. Заєць]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 64 с.

75. Хімія. Основи здоров'я : [програми та рекомендації до розподілу програм. матер. загальноосвіт. навч. закл. для 5-9 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. інтенсивної педагог. корекції для дітей із затримкою психічного розвитку] / [уклад. Т. В. Сак, І. О. Фесенко (хімія), Л. І. Прохоренко]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 80 с.

76. Щербань Н. Школи стануть ближчими : Люди з особливими потребами мають право на повноцінне навчання / Н. Щербань. // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 80. – С. 25.

77. Я і Україна. Географія : програми для 5-10 кл. спец. загальноосвіт. навч. закл. для розумово відсталих дітей / [уклад. Т. В. Сак]. – К. : Поліграфкнига, 2010. – 80 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://logoclub.com.ua>

Логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи.

2. <http://www.logopedia.com.ua>

Український логопедичний сайт для батьків, які піклуються про мовленнєвий розвиток дитини, та для логопедів.

3. <http://www.boltun-spb.ru>

Логопедичний сайт "Болтунишка".

4. <http://azbukalogopeda.ucoz.ru>

Азбука логопеда.

5. <http://logopedia.com>

Сайт "Логопед".

6. <http://www.logoped.ru>

Сайт "Логопед.ru".

7. <http://logopedija.at.ua>

«Логопедична новинка» Любові Чулак. Пропонується різний матеріал для логопедів, дефектологів, батьків. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна.

8. <http://logopedu.com.ua>

Клуб професійних логопедів. Клуб професійних логопедів – це сайт, призначений для ознайомлення логопедів, дефектологів та просто небайдужих батьків з методикою подолання мовленнєвих дефектів у дітей. Матеріали запропоновані українською мовою для шкіл та ДНЗ.

9. <http://innagidkih.ucoz.com>

Персональний сайт вчителя-логопеда Інни Жидких. Сайт для тих, кого цікавить логопедія.

10. <http://forchel.ru>

Інформація для педагогів ДНЗ. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна.

11. <http://govorishka.ucoz.ru>

Говорливий ручеек. На сайті педагоги і вчителі-логопеди можуть скористатися досвідом роботи логопеда Грецькій Тетяни, поділитися своєю думкою, відкрити для себе корисні посилання. Батьки знайдуть матеріали з розвитку мовлення, профілактиці порушень мовленнєвого розвитку та елементи корекційної роботи для дітей дошкільного віку з мовленнєвими недоліками.

12. <http://logopedochka.blogspot.com>

Логопедочка. Для люблячих батьків, дбайливих і творчих педагогів, які співпрацюють у ефективному вирішенні питань корекції і профілактики недоліків мовлення в дітей дошкільного віку з вадами.

13. <http://logopunkt.ru>

Логопункт. Сайт призначений для логопедів, дефектологів, а також батьків. Представлені описи

мовленнєвих вад і деяких способів їх корекції, матеріали про сучасні методи корекції мовлення, статті та публікації з питань логопедії. Пропонується комп'ютерна логопедична програма "Ігри для Тигри".

14. <http://logopedi.narod.ru>

Практична логопедія – сайт містить статті, методичні рекомендації, методичні розробки, сценарії логопедичних занять та ін. Огляди новинок методичної літератури. Відомості про мовленнєві вади та їх корекцію для батьків.

15. <http://logoburg.com>

Логобург. На сайті представлено значну кількість матеріалів для батьків дітей з різними порушеннями мовленнєвого розвитку.

16. <http://defectolog.by>

Дефектолог. Портал призначений для широкого кола користувачів – вчителів-дефектологів, вихователів, вчителів-логопедів, адміністрації установ освіти, батьків учнів. На сайті Ви зможете познайомитися з нормативними документами, правовим забезпеченням навчального процесу, різними навчальними програмами, діагностичними матеріалами, спеціальною літературою, а також з новинами в системі професійної освіти в Республіці Білорусь.

17. <http://logopedia.by>

Логопедія. На сторінках сайту Logopedia.by висвітлено актуальні питання сучасної логопедії і дефектології в цілому. Тут ви знайдете відповіді на найбільш хвилюючі Вас питання. Сайт розкриває питання дитячої логопедії. Даний сайт може бути корисний для батьків дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, для логопедів і вчителів-дефектологів, а також для студентів.

18. <http://abetka-logopedka.org>

Світ дитини – україномовний сайт Юлії Турчиної. Пропонується різний матеріал для логопедів, дефектологів, батьків.

19. <http://logozon.net>

Професійна серія логопедичних інструментів. Постановочні логопедичні зонди за методиками Ф.А. Рау, Л.С. Волкової, масажні зонди, логостимулони, роторозширювачі. Виготовлені з високоякісних матеріалів, відповідають санітарно-гігієнічним вимогам.

20. <http://logoped.in.ua>

Матеріали з діагностики та корекції вад мовлення, статті для батьків, описи дидактичних ігор.

21. <http://logopedmaster.ru>

Навчальний центр "Логопед Майстер" (м. Москва). Сайт навчального центру, який проводить курси підвищення кваліфікації для логопедів і дефектологів, в тому числі дистанційні. На сайті є електронна бібліотека, можливість задати питання консультанту.

22. http://logopedija.at.ua/load/didaktichni_igri/2

Каталог логодидактичних ігор.

23. <http://www.abetka-logopedka.org/logopedskarb.htm>

Логопедична скарбничка

24. <http://korektolog.com/index.php/robotazvukmnu/86-rob-zvukstat>

Робота зі звуками. Логопедичні відео-ігри.